

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar
1.3 Intézet	Politikatudományi
1.4 Szakterület	Politológia
1.5 Képzési szint	Alap
1.6 Szak / Képesítés	Politikatudományok

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Erdélyi kisebbségtörténet						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Pálffy Zoltán						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Pálffy Zoltán						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					1,5x 14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					2x 14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					0,5x 14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	62				
3.8 A félév össz-óraszama	104				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Az akadémiai tisztesség elveivel összeegyeztethetetlen megnyilvánulásokat a Kar belső szabályai tiltják: http://fspac.ubbcluj.ro/resurse/formulare-regulamente/reguli-etice-si-deontologice/ , illetve: http://www.bbte-politologia.ro/letoltesek.php . A plágiumot a tanszék és a Kar 1-es osztályzattal és további szigorú rendelkezésekkel szankcionálja.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A tárgyból érdemjegyet és kreditpontokat szerezhetnek mindazok, akik a szemináriumi órák legalább 75%-án (azaz legalább 9 szemináriumon) részt vesznek.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1 A politikai elméletek alapvető elveinek, fogalmainak és módszereinek alkalmazása a társadalmi, politika berendezkedés elemzésében és értékelésében</p> <ul style="list-style-type: none"> -Konkrét helyzetelemzés a politikatudomány alapvető elveinek, elméleteinek és módszereinek alkalmazása - Az alapfogalmak megfelelő alkalmazása a politikatudományok terén - A politikatudomány fogalmi apparátusának használata a társadalmi-politikai elméletek hatásának és relevanciájának megítélésére - A politikatudomány alapfogalmainak használata egyes események és folyamatok leírására és ok-okozati magyarázatára <p>C2 Projektek, tervezetek, programok és politikai akciók megtervezése és menedzselése</p> <ul style="list-style-type: none"> - A tanulmányozott modellek felhasználása egyes projekt-, tervezet-, programelemek megtervezésénél - A politikatudomány fogalmi apparátusának és metodológiájának az alkalmazása az egyes tervek, projektek relevanciájának értékelésekor <p>C5 Társadalmi és politikai értékek mellett való érvelés, kiállítás és ezek kommunikációja</p> <ul style="list-style-type: none"> -Az esztétörténeti alapfogalmak adekvát használata a szakmai kommunikáció során -Konkrét társadalmi-politikai helyzetelemzés az alapvető fogalmak alkalmazásával
Transzverzális kompetenciák	

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>Az előadássorozat betekintést nyújt az etnikai kisebbségekkel kapcsolatos jogi és politikai felfogás történeti alakulásába a tizenkilencedik század utolsó harmadától napjainkig. Ezzel párhuzamosan az össz-európai elvi keretek huszadik századi gyakorlatba ültetését is figyelemmel kíséri, elsősorban Erdély vonatkozásában, külön figyelmet szentelve a kisebbségi ügy román-magyar vonatkozásaira a posztkommunista időszakban. Olyan kérdéskörök körüljárására vállalkozik, mint például a kisebbségvédelem, a kisebbségi jogok az egyéni jogoktól a csoportjogokig, vagy az autonómia különböző megközelítésekben, az ideológiai diskurzustól a mindennapi politikai és társadalmi gyakorlatig, a nemzetállami keretektől az (európai) uniós célkitűzéseikig.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A tematikai csoportosítás egyrészt az alapfogalmaktól, az általánostól a partikuláris irányába halad, másrészt az európai kitekintést igyekszik a regionális (erdélyi) gyakorlat nyomon követésével ötvözni. Ezen elrendezés célja, hogy az egyes előadásokon és a szemináriumi olvasmányok ismertetése során a diákokban fokozatosan kialakuljon a kisebbségi problémák analitikus, összehasonlító jellegű megközelítésének készsége, egy olyan látásmód, mely lehetőleg mellőzi az említett régióban nem egyszer mai napig érvényesülő etnikai ütköztetés sérelmi-politikai gyakorlatát. Ugyanilyen fontos célkitűzés, hogy az egyes témák és szövegek kritikus olvasata által lehetővé váljon, hogy azok a leendő politológusok, akik maguk is kisebbségek, önmaguk és etnikai közösségük helyzetét objektívebben, a</p>

	tágabb összefüggések szem előtt tartásával tudják felmérni, hogy saját kisebbségiként felfogható problémáikra a mindenkor adott jogi és gyakorlati keretek ismeretében keressenek pragmatikus megoldásokat. A tematikában viszonylag nagy helyet kapó, a mindenkori erdélyi kereteken és történelmi gyakorlaton túlmutató közép-európai kitekintés is ezt a célt hivatott szolgálni.
--	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető: A kisebbség-fogalom tartalmának történeti alakulása, nem utolsó sorban a többség-fogalom viszonylatában	Különböző fogalmak és elméletek bemutatása.	A hallgatókat arra bátorítom, hogy fogalmazzanak meg álláspontokat és észrevételeket a kisebbségi helyzetre vonatkozóan.
2. Főbb elvi kérdések: Kisebbségvédelem, kisebbségi jogok, autonómia.	A politikai, történeti kiindulópontok bemutatása interaktív előadással.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
3. Kisebbségek és kisebbségvédelem Európában a „hosszú tizenkilencedik században”.	A politikai, történeti, környezet bemutatása.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
4. Nemzetépítés az első világháború utáni új államokban. Közigazgatás, oktatás, egyházi ügyek; „balkáni” és „közép-európai” hagyományok a belügyekben.	A megváltozott status quo és a kisebbségvédelem új elvek szerint. Bemutatás.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
5. A nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos bánásmód Közép- és Délkelet-Európában és a Nemzetek Szövetsége; kisebbségvédelem a két világháború között.	A megváltozott status quo és a kisebbségvédelem új elvek szerint. Bemutatás példák alapján.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
6. Államiság, nemzetiség illetve társadalmi és gazdasági szerkezet összefüggései Közép- és Délkelet-Európában 1945 előtt.	A politikai, történeti, társadalmi keretek összegező vázolója, interaktív előadás.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
7. Az osztályharc nemzeti vonatkozásai. A nemzeti kisebbségi probléma szocialista megoldása. Egyház, kultúra és oktatás a szovjet csatlós-államokban.	A politikai, történeti, társadalmi keretek összegező vázolója, interaktív előadás.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
8. : <i>Az eddigi témák rendszerező áttekintése. Zárthelyi kisdolgozat. Házi-dolgozat-témák bejelentése.</i>	Összefoglalás, a diákokkal közösen. A házi-dolgozat elkészítésének módszertani alapozása.	A hallgatóknak be kell mutatniuk az eddigi olvasmányok jegyzeteit.
9. A Nemzetek Szövetségétől az ENSZ-ig: A (nemzeti) kisebbségek jogi vonatkozásban a második világháború után.	A politikai, történeti, filozófiai környezet bemutatás interaktív előadással.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
10. Kisebbség, oktatás, nacionalizmus – Kulturális perspektívák.	A politikai, történeti, társadalmi vonatkozások általános	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.

	bemutatásainteraktív előadással.	
11. A kisebbségi problematika 1989 után Közép- és Délkelet – Európában.	A politikai, történeti, társadalmi vonatkozások általános bemutatása interaktív előadással. Posztszocializmus és kisebbségek.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
12. Román-magyar vonatkozások a legújabb fejlemények tükrében – Elvek és/vagy gyakorlat.	Jelenkori viszonyok bemutatása interaktív előadással.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
13. Összegezés és kitekintés – Kisebbségpolitikai perspektívák az Európai Unióbanban.	A politikai, történeti, filozófiai környezet bemutatása interaktív előadással.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.
14. <i>Házidolgozat-témák véglegesítése (közös megbeszélése), szakirodalmi útmutatás.</i>	Házidolgozatok témájának részletes megbeszélése és véglegesítése, közösen.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a sillabuszban megadott szakmunkákat.

Könyvészet

1. Inis, Claude L. *National Minorities, an International Problem*. Cambridge: Harvard University Press, 1955. 1-47. p.
- 2.
- 3.
4. Clarke, James: Education and National Consciousness in the Balkans. In Hupchik, Dennis (szerk.): *The Pen and the Sword: Studies in Bulgarian History*. Boulder, 1988, East European Monographs. 24-57. p.
5. Jones, Dorothy V.: The League of Nations Experience in International Protection. *Ethics & International Affairs* no. 8 (1994): 77-97. p.
6. Spulber, Nicholas: The Role of the State in Economic Growth in Eastern Europe since 1860. In Aitken, Hugh (szerk.) *The State and Economic Growth*. New York: 1959. 255-277. p.
7. Joó Rudolf: *Nemzeti és nemzetiségi önrendelkezés, önkormányzat, egyenjogúság*. Budapest, 1984, Kossuth. 100-135. p.
- 8.
9. Andreescu, Gabriel: *Națiuni și minorități*. Iași, 2004, Polirom. 142-192. p.
10. Eriksen, K, et al.: Governments and the Education of Non-Dominant Ethnic Groups in Comparative Perspective. In Tomiak Janus, et al. (szerk.): *Schooling, Educational Policy and Ethnic Identity. Comparative Studies on Governments and Non-Dominant Ethnic Groups in Europe, 1850-1940*. Volume I. Dartmouth, 1992, NY University Press: European Science Foundation. 389-419. p.
11. Alcock, Anthony: Eastern Europe. In Alcock, Anthony: *A History of the Protection of Regional Cultural*

Minorities in Europe. From the Edict of Nantes to the Present Day. London, 2000, Macmillan. 180-200. p.

12.

Andreescu, Gabriel: *Națiuni și minorități.* Iași, 2004, Polirom. 192-229. p.

13.

14.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Miért tanulmányozzuk a kisebbségi kérdést?	Különböző fogalmak vitás kérdéskörök bemutatása – vita. Vita.	A hallgatókat arra bátorítom, hogy fogalmazzanak meg érveket különböző elméletek alátámasztására. Szabad beszélgetés bátorítása.
2. Főbb elvi kérdések kisebbségi vonatkozásban.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
3. Kisebbségek és kisebbségvédelem Európában a „hosszú tizenkilencedik században”.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
4. Nemzetépítés az első világháború utáni új államokban.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
5. Nemzetek Szövetsége; kisebbségvédelem a két világháború között.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
6. Állam, nemzet, kisebbség 1945 előtt.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
7. Kisebbségben a megvalósult szocializmus korában.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
8. Összefoglalás.	Jegyzetek bemutatása, kiegészítések, összegezés.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
9. Kisebbségvédelem 1945 után. Jogi perspektívák.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.

10. Kisebbségvédelem 1945 után. Kulturális vonatkozások.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
11. Kisebbségek és posztoszocialista társadalmak.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
12. Erdélyi magyarok 1989 után.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
13. Az EU és a kisebbségek.	A kijelölt szöveg megvitatása a diákok jegyzetei és kérdései alapján.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
14. Dolgozatok, szakirodalom.	Házidolgozatok vázlatának bemutatása, megvitatása.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.

Könyvészet

1. Andreescu, Gabriel: *Națiuni și minorități*. Iași, 2004, Polirom. 47-69. p.
2. Andreescu, Gabriel: *Națiuni și minorități*. Iași, 2004, Polirom. 97-125. p.
3. Alcock, Anthony: Protection of Minorities in Europe before the First World War. In Alcock, Anthony: *A History of the Protection of Regional Cultural Minorities in Europe*.
4. Gellner, Ernest: Ethnicity and Faith in Eastern Europe. In Groubard Stephen R. (szerk.): *Eastern Europe ...Central Europe ... Europe*. Boulder, USA, 1991, Westview Press. 267-283. p.
5. Vangyel Erzsébet: A kisebbségi jogvédelem és a Nemzetek Szövetsége. In Kiss Károly és Lovas Krisztina: *Történelem és nemzet*. Budapest, 1996, ELTE. 419-455. p.
6. Berend, Iván T. és Ránki György: *Közép-Kelet Európa gazdasági fejlődése a 19. és 20. században*. Budapest, 1976, Gazdasági és Jogi Kiadó. 527-561. p.
7. Joó Rudolf: *Nemzeti és nemzetiségi önrendelkezés, önkormányzat, egyenjogúság*. Budapest, 1984, Kossuth. 100-135. p.
- 8.
9. Ludányi, András: Programozott amnézia és kellemetlen ébredés. Magyar kisebbségek a nemzetközi politikában, 1945-1989. In Romsics Ignác (szerk.): *Magyarország és a nagyhatalmak a 20. században*. Budapest, 1995. 245-265. p.
10. Sutton, F.: Education and the making of modern nations. In Coleman, James S. (szerk.): *Education and political development*. Princeton, NY, 1965, Princeton University Press. 51-75. p.
11. Eibner, John V.: A szovjet valláspolitikai hatalma és bukása. In Balla Bálint (szerk.): *Sztálinizmus és desztalinizáció Magyarországon. Felszámolták-e a szovjet rendszert? Politikai tanulmányok*. Budapest,

1990. 37-63. p.

12.

Gereben Ágnes: Pozitív diszkrimináció negatív eredményekkel. A posztszovjet térség. In Ágnes Gereben, et al. *A pozitív diszkrimináció elmélete és gyakorlata*. Budapest, 1996, Minoritas Alapítvány.

13.

Alcock, Anthony: No Lessons Learned. In Alcock, Anthony: *A History of the Protection of Regional Cultural Minorities in Europe. From the Edict of Nantes to the Present Day*. London, 2000, Macmillan. 200-218. p.

14.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tárgy célja, hogy a diákokban fokozatosan kialakuljon a kisebbségi problémák analitikus, összehasonlító jellegű megközelítésének készsége, egy olyan látásmód, mely lehetőleg mellőzi az említett régióban nem egyszer mai napig érvényesülő etnikai ütköztetés sérelmi-politikai gyakorlatát. Az egyes témák és szövegek kritikus olvasata által lehetővé válik, hogy azok a leendő politológusok, akik maguk is kisebbségek, önmaguk és etnikai közösségük helyzetét objektívebben, a tágabb összefüggések szem előtt tartásával tudják felmérni, hogy saját kisebbségiként felfogható problémáikra a mindenkor adott jogi és gyakorlati keretek ismeretében keressenek pragmatikus megoldásokat.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A kurzusokon és szemináriumokon szerzett ismeretek felmérése.	zárthelyi kisdolgozat a félév közepén, mely az általánosabb keret valamely vonatkozását tárgyalja; félév végi vizsga, a vizsgaszesszióban beadandó otthoni dolgozat formájában, melynek témáját a diák egyénileg választja, az egyes témák a vizsgált időszakban Erdélyben kisebbségként megjelenő etnikai közösségek – románok (ortodox, görög-katolikus), magyarok (székelyek), szászok, svábok, zsidók, örmények, cigányok – bemutatását célozzák, a mindenkori többséghez való viszony dinamikájának tükrében;	20% 50%
10.5 Szeminárium / Labor	A szemináriumi tevékenység folyamatossága, a házi olvasmányok elolvasása és kijegyzetelése, a kapott feladatok teljesítése	a résztvevők teljesítményének értékelése során a fennmaradó százalékarányt a szemináriumi tevékenység - a kijelölt olvasmányok ismertetése és megbeszélése - képezi. A vizsgára való megjelenés külön feltétele egy, a	30%

		választott etnikai csoportra vonatkozó könyvészeti jegyzék összeállítása	
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A tárgyból érdemjegyet és kreditpontokat szerezhhetnek mindazok, akik az órák legalább 75%-án részt vesznek. Az érdemjegy a következő osztályzatok súlyozott összege: – szemináriumokon való tevékeny részvétel:30%. – vizsga: zárthelyi dolgozat 20%; házidolgozat 50%			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

Palfi Zoltán

Palfi Zoltán

2018 szeptember 10.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

Cs. M. Hauer

2018 szeptember 15.